

Keskushallinnon esitys talouden kehittämisen ja sopeuttamisen toimenpiteistä vuosille 2025-2028 sekä toimenpiteet verotulojen nostamiseksi vuosina 2025-2028

KH 16.09.2024 § 293
482/02.02.00.00/2024

Valmistelija	Talousjohtaja Tuula Ahvonen, tuula.ahvonen@savonlinna.fi ; puh. 050 575 8803
Selostus	<p>Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet (Kuntal. 110 §). Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelmakauden ensimmäinen vuosi. Savonlinnan kaupungin taloussuunnitelma laaditaan neljäksi vuodeksi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.</p> <p>Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.</p> <p><u>Liitteenä A</u> on vuoden 2025 talousarvion ja tulevan taloussuunnitelmakauden 2025-2028 sisältökuvaus ja laadintaohje (KH 03.06.2024 § 195), jonka liitteenä on toimialakohtainen laadintakehys sekä aikataulu. Kehyksen lähtökohtana on tuloveroprosentin pitäminen 9,3 prosentin tasolla taloussuunnitelmakaudella.</p> <p>Tämänhetkinen vuoden 2024 talousarvion toteutumaennuste on noin 4,6 miljoonaa euroa alijäämäinen, mikäli kustannusten tai korkotason nousu ei merkittävästi kiihdy loppuvuoden aikana. Ennusteeseen sisältyy epävarmuutta korkojen, verotulojen ja yleisen taloustilanteen osalta sekä geopoliittisista jännitteistä johtuen. Myös valtionosuustulon määrä voi muuttua vuoden aikana. TE-uudistuksen valmistelu on käynnissä ja tämä voi tuoda muutoksia tuloihin ja menoihin. Kaupungilla on sote- ja pelakiinteistöihin sekä muihin vuokrattuihin kiinteistöihin liittyviä riskejä, joihin ei ole voitu varautua raamia laadittaessa. Savonlinnan sairaalaan liittyvät päätökset voivat merkittävästi vaikuttaa talouteen mm. verotuloja pienentäen.</p> <p>Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelmakauden 2025-2028 raamiin sisältyy kaupunginvaltuuston 18.12.2023 vahvistaman vuoden 2024 talousarvion linjauksen mukaisesti talouden vahvistamiseen tähtäävä raami kehittämis- ja sopeuttamistoimien kautta saatavalle talouden vahvistamiselle. Valtuusto on hyväksynyt kehittämisen ja sopeuttamisen toimialakohtaisen raamin KV 10.6.2024 § 48. Kaupunginvaltuuston 18.12.2023 tekemän päätöksen mukaisesti tavoitteena on saada vuonna 2028 talous tasapainoon siten, että uutta alijäämää ei enää kerry. Talousarvioon sisältyvien kehittämis- ja sopeuttamistoimien raami on <u>liitteenä B</u>. Yksityiskohtaiset toimenpide-esitykset tulee käsitellä lautakunnissa</p>

talousarvion valmistelun yhteydessä. Keskushallinnolle asetettiin lisäksi tavoite verotulokertymän kasvattamiseksi.

Kaupunginvaltuuston talousarvioon hyväksymä määräraha, tuloarvio ja toiminnallinen tavoite ovat toimielintä ja viranhaltijaa sitovia. Toimintakateraaami on lautakunta-/ toimialakohtainen. Toimiala käyttää omaa harkintaansa siitä, miten toimialakohtainen raami jakautuu tulosalueiden kesken. Toimintojen ja palveluiden tuottamistapojen vaihtoehdot pitää tarkastella ja kaikki vaihtoehdot ja ennen kaikkea edullisimmat tuotantotavat on tutkittava ja niihin siirtymisestä on tehtävä selkeä suunnitelma. Suunnitelma on esitettävä yhdessä talousarvioesityksen kanssa. Talousarvioehdotuksessa on tuotava esille uudet kohteet, joihin talousarviossa ei ole aiemmin osoitettu määrärahaa sekä voimassa oleviin sopimuksiin perustuvat olennaiset hintojen korotukset.

Kehittämis- ja sopeuttamisohjelman toimenpide-esitykset

Keskushallinnossa on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen ohjeistuksen mukaisesti tulosalueittain valmisteltu kehittämis- ja sopeuttamisohjelman toimenpide-esitykset vuosille 2025–2028. Toimenpide-esitykset ovat liitteenä C.

Aineisto on tulosalueiden esimiesten kanssa käyty läpi kaupunginjohtajan johtoryhmässä 20.8.2024 § 146.

Aineisto on käyty läpi yt-menettelyssä 30.8.2024. Kehittämis- ja sopeuttamistoimiin liittyen käytiin keskusteluja yt-kokousten lukumäärän vähentämisen osalta. Asiasta todettiin, että kokousten määrän vähentämiseksi tarvitaan toimia myös kaupunginhallitukselta. Käytiin keskustelua kehittämistoimista. Varsinaisiin toimenpide-esityksiin ei muilta osin ollut huomautettavaa.

Verotulojen lisäys 2025-2028

Elinvoima- ja yrityspalveluiden esitykset verotulojen lisäämiseksi on liitteenä D.

Tavoitekortit 2025

Keskushallinnon tavoitekortit vuodelle 2025 tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi kaupunginjohtajan talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä.

Maksut ja taksat 2025

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 3.6.2024 § 195 vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025-2028 taloussuunnitelman valmisteluajataulun ja raamin sekä talouden kehittämis- ja sopeuttamiskehyksen vuosille 2025-2028. Ohjeistuksessa todetaan, että ”Kustannusnousut mitoitetaan tulosalueen raamiin sopiviksi. On huomioitava, että toimintatuottoja eli maksuja ja taksoja tulee nostaa vähintään 10 %. Lähtökohtaisesti tuottojen tulee kattaa toiminnasta syntyvät kustannukset. Kustannukset ovat nousseet inflaation ja palkkaratkaisun takia, joten myös taksojen tulee nousta vastaavasti.” Maksut ja taksat ts. keskushallinnon osalta pysäköinninvalvonnan taksat tuodaan kaupunginhallituksen kokoukseen myöhemmin käsiteltäväksi omana pykälänään.

Käyttötalous 2025

Keskushallinnon käyttötalous käydään muilta osin läpi kaupunginjohtajan talousarvioesityksen käsittelyn yhdessä. Lähtökohtana on edellä kuvattu ohjeistus. On huomioitava, että vuoden 2025 alusta kaupungille siirtyy järjestettäväksi TE-palvelut.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Laine Janne
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteen C kehittämis- ja sopeuttamisohjelman toimenpide-esitykset keskushallinnon osalta vuosille 2025-2028 sekä liitteen D mukaiset toimenpiteet verotulojen määrän lisäämiseksi.
Käsittely	<p>Tuukka Suomalainen teki seuraavan, Jarmo Tiaisen, Kirsti Laamasen, Lea Kokon ja Esa Valkosen kannattaman muutosehdotuksen: <i>"Puhelinvaihdetta ei lakkauteta. Savonrannalla jatketaan yhteispalvelupisteen toimintaa vähintään 1 päivä viikossa."</i></p> <p>Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, oli asiasta äänestettävä. Suoritettussa äänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen puolesta annettiin 6 jaa-ääntä (Backman Anja, Kilpeläinen Pekka, Stenberg Eija, Kukkonen Juha, Peitsaro Panu ja Metsälä Sanna) ja Tuukka Suomalaisen ehdotuksen puolesta 5 ei-ääntä (Laamanen Kirsti, Valkonen Esa, Suomalainen Tuukka, Kokko Lea ja Tiainen Jarmo).</p>
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi	Talouspalvelut